

Tuz Gölü'nde Ağır Metal Kirlenmesi Üzerine Jeokimyasal Araştırmalar

Ersin ŞEN, Ali UYGUN MTA Enstitüsü

Konya ovasındaki sulama suları bir ana tahliye kanalı ile 1975 yılından bu yana Tuz Gölü'ne akıtılmaktadır. MTA Enstitüsü'nce yürütülen Tuz Gölü Projesi çerçevesinde yılda 150 milyon tona ulaşan miktarlarda göle dökülen kanal suyunun burada yaratacağı ağır metal kirliliği araştırılmıştır. Bir yıllık süre içinde periyodik olarak kanal üzerinde Apa barajı çıkışı ile Gölyazı arasındaki 7 istasyondan alınan örneklerde civa, kurşun, bakır, çinko, manganez ve demire rastlanırken, arsenik ve krom ölçülememiştir.

Göl içinde yürütülen çalışmalarda ise tuz kabuğu, göl suyu ve gölün taban çökelleri ayrı ayrı araştırılmıştır. Tuz kabuğunda özellikle kurşun (3.5-6.6 ppm), çinko (0.8-5.0 ppm) ve bakır (1.1-4.3 ppm) gözlenirken, göl suyunda (1.4-2.7 ppm) ile kurşun, (2.2-5.6 ppm) ile uranyum ve 0.14 ppm'e ulaşan miktarları ile civa önem kazanırlar. Gölün taban çökellerinden alınan karotlarda ise büyük derişimlere rastlanılmaktadır. Çökellerde 65 ppm kurşun, 25 ppm bakır, % 3 demir, 150-400 ppm manganez ve 40-100 ppm krom ölçülmüştür. Kanal/göl ağır metal kütle denklığı tahliye kanalının Tuz Gölü'nde yalnız civa kirlenmesine neden olabileceğini ortaya koymuştur.